

REGLEMENT OPLEIDERS EN OPLEIDINGEN

DEEL II – OPLEIDINGEN, OPLEIDERS EN ACCREDITATIE

Ingangsdatum 11 april 2011

INLEIDING	3
C OPLEIDERS	4
C 1 Supervisoren VGCT.....	4
C 2 Gastopleiders	4
C 2.1 Gastopleiders in de basiscursus	4
C 2.2 Gastopleiders in de vervolgcursus	5
C 2.3 Gastopleiders in de nascholingsactiviteiten	5
D OPLEIDING	6
D 1 Algemene filosofie van de opleiding.....	6
D 1.1 Tijdens de opleiding voor de registratie als cognitief gedragstherapeut VGCT te verwerven kennis en vaardigheden	6
D 1.2 Opbouw en volgorde van de opleiding.....	7
D 2 Aantal opleiders.....	8
D 3 Uitwerking van de opleidingsactiviteiten	9
D 3.1 Basiscursus	9
D 3.2 Vercvolgcursus.....	11
D 3.3 Supervisie.....	13
D 3.4 N=1- of N=2-verslag	17
D 3.5 Leergedragstherapie.....	19
D 3.6 Nascholingsactiviteiten	21
D 3.7 Supervisoren- en docentencursussen.....	23
E Registratie- en accreditatiecommissie	25
E 1 Samenstelling	25
E 2 Procedures.....	25
E 2.1 Ten aanzien van aanvragen voor registratie of herregistratie.....	25
E 2.2 Ten aanzien van erkenning van cursussen en andere opleidingsactiviteiten	25
E 2.3 Ten aanzien van het visiteren van opleidingen, opleiders en leden	26
E 2.4 Ten aanzien van het afleggen van verantwoording	26

INLEIDING

In de Statuten en het Huishoudelijk Reglement (HHR) staan de eisen en voorwaarden beschreven waaraan moet worden voldaan om te worden toegelaten tot de diverse lidmaatschappen en registraties die de VGCT kent, met inbegrip van de rechten die aan deze lidmaatschappen en registraties kunnen worden ontleend. Ook staat beschreven welke opleiders de VGCT kent. De Statuten en het Huishoudelijk Reglement kunnen slechts worden gewijzigd nadat de ledenraad de wijzigingen heeft goedgekeurd.

Het Reglement Opleiders en Opleidingen geeft praktische uitvoeringsregels inzake opleiders, opleidingen en de accreditatie.

In dit reglement zijn de vernieuwde regels rondom de verplichte supervisorencursus opgenomen, zoals besloten in de bestuursvergadering van **9 december 2010**.

Ook is het reglement tekstueel aangepast aan de nieuwe statuten en het nieuwe huishoudelijk reglement die op **1 december 2010** en **9 april 2011** in werking zijn getreden.

De organisatie en werkwijze van de registratiecommissie en accreditatiecommissie is geregeld in hoofdstuk 8 en 9 van het Huishoudelijk Reglement.

Sinds 1 mei 2008 beschikken leden van de VGCT over een digitaal ledendossier¹, waarin betrokkene zelf en aanbieders van opleidingen de gevolgde onderdelen voor het opleidingstraject bijhouden. Een handleiding voor dit dossier staat op de VGCT-website.

---

¹ Deelnemers hebben geen digitaal ledendossier, omdat zij voor de VGCT geen scholings- of nascholingsverplichting hebben.

C OPLEIDERS

De Vereniging kent twee soorten opleiders: supervisors en gastopleiders.

Supervisors VGCT zijn gerechtigd alle opleidingsonderdelen te verzorgen welke gelden voor het traject naar de registratie en de herregistratie als cognitief gedragstherapeut VGCT of cognitief gedragstherapeutisch werker VGCT.

Gastopleiders zijn geen supervisors van de Vereniging, maar verzorgen in samenwerking met een supervisor een deel van een basis- of vervolgcursus of een deel of gehele nascholingscursus. Zie voor verdere uitwerking artikel C 2.

C 1 Supervisors VGCT

De registratie-eisen voor supervisor VGCT worden nader uitgewerkt in art. A 4.1 van het reglement registraties.

Supervisors VGCT kunnen zich telkens voor een periode van vijf jaar registreren. Na vijf jaar moet de registratie verlengd worden.

C 2 Gastopleiders

Gastopleiders zijn opleiders die een speciale deskundigheid hebben op gebieden van de cognitieve gedragstherapie of op gebieden welke relevant zijn voor de uitoefening van de cognitief gedragstherapeutische praktijk, zonder dat zij voldoen aan de formele eisen voor registratie als supervisor VGCT.

Gastopleiders worden door de accreditatiecommissie slechts erkend voor de opleidingsactiviteit waarvoor vooraf accreditatie is aangevraagd. Na afloop van die activiteit komt het gastopleiderschap weer te vervallen, totdat opnieuw erkenning voor een gastopleiderschap bij een opleidingsactiviteit wordt aangevraagd en verleend. Gastopleider is dus niet een blijvende kwalificatie van een specifieke opleider.

C 2.1 Gastopleiders in de basiscursus

In de opleidingsroute tot de registratie als cognitief gedragstherapeut VGCT kunnen gastopleiders een rol spelen in de Basiscursus. De supervisor VGCT die de Basiscursus verzorgt, kan kiezen voor twee varianten voor het inschakelen van gastdocenten:

1. hij/zij kan voor maximaal 12% van de contacttijd (een) gastopleider(s) laten optreden, zonder zelf aanwezig te zijn bij de cursus. Als bijvoorbeeld de gastdocent 4 dagdelen van 3 uur onderwijstijd verzorgt zal deze cursus geaccrediteerd worden;
2. hij/zij kan meer tijd gastopleiders laten optreden indien hij/zij zelf tevens aanwezig is bij de cursus.

Gastopleiders moeten naar het oordeel van de accreditatiecommissie speciale deskundigheid hebben op het gebied waarbinnen zij onderwijs verzorgen. De verantwoordelijke supervisor VGCT moet bij de accreditatieaanvraag van de cursus aangeven:

- op welk moment de gastopleider optreedt;
- welke diens specifieke deskundigheden zijn;
- waaruit die specifieke deskundigheden zijn gebleken.

C 2.2 Gastopleiders in de vervolgcursus

In de opleidingsroute tot de registratie als cognitief gedragstherapeut VGct kunnen gastopleiders een rol spelen in de Vervolgcursus. De supervisor VGct die de Vervolgcursus verzorgt, kan kiezen voor twee varianten voor het inschakelen van gastdocenten:

1. hij/zij kan voor maximaal 12% van de contacttijd (een) gastopleider(s) laten optreden, zonder zelf aanwezig te zijn bij de cursus;
2. hij/zij kan meer tijd gastopleiders laten optreden indien hij/zij zelf tevens aanwezig is bij de cursus.

Gastopleiders moeten naar het oordeel van de accreditatiecommissie speciale deskundigheid hebben op het gebied dat zij verzorgen. De verantwoordelijke supervisor VGct moet bij de accreditatieaanvraag van de Vervolgcursus aangeven:

- op welk moment de gastopleider optreedt;
- welke diens specifieke deskundigheden zijn;
- waaruit die specifieke deskundigheden zijn gebleken.

C 2.3 Gastopleiders in de nascholingsactiviteiten

In principe mogen alle voor nascholing in aanmerking komende opleidingsactiviteiten door gastopleiders worden verzorgd, op voorwaarde dat de gastopleiders naar het oordeel van de accreditatiecommissie speciale deskundigheid hebben op de voor de uitoefening van de cognitieve gedragstherapie relevante deelgebieden die in de opleidingsactiviteit aan bod komen.

Er moet daarbij worden aangegeven:

- op welk moment de gastopleider optreedt;
- welke diens specifieke deskundigheden zijn;
- waaruit die specifieke deskundigheden zijn gebleken.

D OPLEIDING

D 1 Algemene filosofie van de opleiding

Cognitieve gedragstherapie tracht een toepassing te zijn van op wetenschappelijke wijze verworven kennis en van in wetenschappelijk onderzoek getoetste procedures. Om die redenen wordt ernaar gestreefd om cognitief gedragstherapeutische procedures te baseren op bevindingen binnen de experimentele psychologie (met name de leerpsychologie) en om de effectiviteit ervan te evalueren in empirisch wetenschappelijk onderzoek.

Dit heeft geleid tot twee tradities die enigszins (maar niet geheel) los staan van elkaar. In de ene wordt telkens, op basis van kennis van (vooral) de leerpsychologie, een op een individu toegespitste theorie geformuleerd over het problematisch functioneren van de patiënt/cliënt, waaruit vervolgens specifieke procedures worden afgeleid om dit disfunctioneren te beïnvloeden. In deze traditie ligt relatief veel nadruk op diagnostiek.

In de andere traditie worden telkens, op basis van bevindingen in empirisch onderzoek, effectief gebleken procedures toegepast bij globaal vastgestelde klachtpatronen (dikwijls ziektebeelden uit het DSM-classificatiesysteem). In deze traditie ligt relatief veel nadruk op interventies.

Bovendien wordt cognitieve gedragstherapie gezien als een procesmatig verlopende procedure waarin veel belang moet worden gehecht aan de interactie tussen therapeut en patiënt/cliënt.

Tenslotte moet de cognitief gedragstherapeut therapeut zijn. Hiermee wordt bedoeld dat hij enerzijds de mogelijkheden en de onmogelijkheden van zijn vakgebied kent terwijl hij anderzijds, binnen de grenzen van zijn vak, patiënten/cliënten adequaat kan steunen, stimuleren en begeleiden.

D 1.1 Tijdens de opleiding voor de registratie als cognitief gedragstherapeut VGCT te verwerven kennis en vaardigheden

De cognitief gedragstherapeut VGCT moet beschikken over voldoende kennis en/of vaardigheden op de volgende terreinen:

- a) cognitief gedragstherapeutische manier van denken;
- b) toepassing van leermodellen binnen een cognitief gedragstherapeutische setting;
- c) bevindingen in empirisch onderzoek naar de effectiviteit van cognitief gedragstherapeutische interventies;
- d) toepassing van op verandering gerichte cognitief gedragstherapeutische interventies;
- e) hantering van therapeutische processen.

Deze aspecten dienen op diverse punten in de opleiding aan de orde te komen, dan wel in de vooropleiding aan de orde te zijn geweest. Voordat verder wordt uitgewerkt hoe de bovenstaande aspecten tot uitdrukking moeten komen in de diverse onderdelen van de opleiding, worden zij hieronder eerst kort nader toegelicht.

Ad a. Cognitief gedragstherapeutische manier van denken

In cognitieve gedragstherapie behoort de wetenschappelijke cyclus:

observatie-hypothesevorming-hypothesetoetsing-observatie/evaluatie herkenbaar te zijn.

De therapeut observeert en inventariseert de klachten van de patiënt/cliënt, vormt een theorie over de wijze waarop die klachten in stand worden gehouden, past een op die theorie gebaseerde interventie toe ten einde de klachten te beïnvloeden en observeert en evalueert het resultaat van die interventie. Dit wordt verder de cognitief gedragstherapeutische denkwijze genoemd.

Ad b. Toepassing van leermodellen binnen een cognitief gedragstherapeutische setting
Een centraal thema tijdens de gehele opleiding is het ontwikkelen van individuspecifieke probleemanalyses en het daarop baseren van relevante op verandering gerichte interventies. Tevens moeten cognitief gedragstherapeuten weten hoe zij toegang kunnen hebben tot de literatuur die hierover gaat.

Dit onderwerp komt zowel tijdens de Basis- en Vervolgcurcus, als tijdens de supervisies expliciet aan de orde.

Ad c. Bevindingen in empirisch onderzoek naar de effectiviteit van cognitief gedragstherapeutische interventies

Cognitief gedragstherapeuten moeten weten welke interventies effectief zijn gebleken bij welke klachtpatronen. Ook moeten zij weten hoe zij toegang kunnen hebben tot de literatuur welke hierover gaat.

Dit onderwerp komt zowel tijdens Basis- en Vervolgcurcus, als tijdens supervisie expliciet aan de orde.

Ad d. Toepassing van op verandering gerichte cognitief gedragstherapeutische interventies

Van een aantal effectief gebleken interventies moeten cognitief gedragstherapeuten de uitvoering beheersen. Verder moeten zij weten hoe zij zich andere effectieve interventies kunnen eigen maken.

Dit onderwerp komt zowel tijdens Basis- en Vervolgcurcus, als tijdens supervisie expliciet aan de orde.

Ad e. Hantering van therapeutische processen

Cognitieve gedragstherapie is in principe een procesmatig verlopende procedure.

De technisch-inhoudelijke kanten van het therapeutisch proces komen in alle onderdelen van de opleiding expliciet aan de orde. Het emotioneel-relacionele aspect kan in de cursussen aan de orde komen, maar dient zeker onderdeel uit te maken van supervisie en leertherapie.

D 1.2 Opbouw en volgorde van de opleiding

De opleiding die leidt tot de registratie als cognitief gedragstherapeut VGcT is een generalistische opleiding. Dat wil zeggen dat de opleiding niet specifiek gericht mag zijn op een speciale patiënten- of cliëntengroep. In zowel Basis- en Vervolgcurcus als in supervisie moeten alle genoemde aspecten daarom zodanig worden onderwezen, dat zij in beginsel kunnen worden toegepast in allerlei settings waarin cognitieve gedragstherapie wordt gebruikt. Eventuele specialisatie moet dan plaatsvinden na de registratie als cognitief gedragstherapeut VGcT.

In de opleiding tot cognitief gedragstherapeut VGcT zijn drie fases te onderscheiden:

- vooropleiding, zie art. A 1.1 van het reglement registraties;
- registratie cognitief gedragstherapeut VGcT in opleiding, zie art. A 2.1 van het reglement registraties;
- registratie cognitief gedragstherapeut VGcT, zie art. A 3.1 van het reglement registraties.

In artikel A 1.1 tot en met A 3.1 van het reglement registraties worden de toelatings- en registratie-eisen beschreven. In artikel D 3 worden de opleidingsactiviteiten nader uitgewerkt.

Volgorde van de opleiding:

1. Basis cursus (cognitieve gedragstherapie), art. D 3.1;
2. Vervolg cursus, art. D 3.2;
3. Supervisie en leertherapie, art. D 3.3 en D 3.5;
4. N=1-verslag, art. D 3.4.

In de basis cursus, de vervolg cursus en de supervisie vindt grotendeels een herhaling plaats van dezelfde onderwerpen, zij het dat de accenten waarmee die onderwerpen aan de orde komen van elkaar verschillen.

In alle drie de opleidingsonderdelen gaat het vooral om:

- het leren hanteren van meerdere leermodellen;
- het kunnen toepassen van effectief gebleken interventies;
- het kunnen hanteren van het therapeutisch proces.

Het is mogelijk om in de vervolg cursus tevens specifieke nadruk te leggen op cognitieve gedragstherapie in een bepaalde setting of bij een bepaalde groep.

Nascholingsactiviteiten kunnen worden gebruikt voor het verlengen van de registratie als cognitief gedragstherapeut VGct en voor het verwerven en verlengen van de registratie als supervisor VGct.

Voor het behalen van de registratie als cognitief gedragstherapeut VGct in opleiding en registratie en herregistratie als cognitief gedragstherapeut VGct kan alleen gebruik worden gemaakt van activiteiten die door de VGct zijn geaccrediteerd.

Accreditatie:

Accreditatie van cursussen en opleidingsactiviteiten moet door aanbieders uiterlijk drie maanden voor aanvang van de cursus of opleidingsactiviteit worden aangevraagd via het PE-online accreditatiesysteem. Dit is een digitaal accreditatiesysteem dat door de VGct gebruikt wordt. Via de website van de VGct - www.vgct.nl - kan de aanbieder toegang tot dit systeem verkrijgen. De aanvragen worden beoordeeld door de accreditatiecommissie van de VGct.

D 2 Aantal opleiders

Aanbevolen wordt om de basis- en vervolg cursus bij verschillende opleiders te volgen. De totale supervisie moet bij minimaal twee verschillende supervisors gevolgd worden, uiteraard kunnen het er meer dan twee zijn.

Leergedragstherapie en supervisie mogen niet bij dezelfde supervisor gevolgd worden.

D 3   Uitwerking van de opleidingsactiviteiten

D 3.1   Basiscursus

Doel

In een VGCT-geaccrediteerde basiscursus maakt de cursist kennis met de denk- en werkwijze welke in het algemeen wordt gehanteerd binnen cognitieve gedragstherapie. Deze kennismaking vindt zowel plaats op theoretisch niveau als op praktisch niveau. Aan het eind van de basiscursus moet een cursist in staat zijn om cognitieve gedragstherapieën van 'gemiddelde zwaarte' onder supervisie naar behoren te kunnen uitvoeren.

Omvang en andere formele aspecten

Een basiscursus vormt een geheel van minimaal 100 contacturen en 350 werkuren. Bij de verdeling van deze uren tussen theorie en praktijk ligt de nadruk op de praktijk. Tot praktijk worden niet alleen rollenspelen gerekend, maar ook andere oefeningen en opdrachten waarbij cursisten theoretische concepten naar praktische situaties moeten vertalen. Daarnaast dienen zowel theoretische als praktische huiswerkopdrachten te worden meegegeven.

De basiscursus mag uit twee herkenbare delen bestaan, te weten:

- een basis-introductie cursus, ook wel inleiding genoemd (variërend van 30 tot 60 uur);
- en een basis-verdiepingscursus (variërend van 70 tot 40 uur).

Tussen het einde van de basis-introductiecursus en het begin van de basis-verdiepingscursus mag niet meer dan één jaar zijn verstreken.

Beide cursusdelen moeten bovendien aantoonbaar inhoudelijk op elkaar aansluiten.

Maakt de basiscursus deel uit van een beroepsopleiding zoals die tot GZ-psycholoog of psychotherapeut dan kan tussen het einde van het inleidend deel en de aanvang van het verdiepend deel meer dan één jaar verschil zijn.

De gehele cursus moet worden ontworpen door een door de vereniging erkende supervisor en deze is verantwoordelijk voor de totale inhoud en uitvoering van de cursus. Deze supervisor/hoofddocent moet de meerderheid van de bijeenkomsten aanwezig zijn.

Een basiscursus die door één supervisor wordt verzorgd, bestaat uit maximaal 14 cursisten.

Een basiscursus die door twee supervisoren als hoofddocent wordt verzorgd bestaat uit maximaal 18 cursisten. In dat geval moeten telkens twee docenten/supervisoren, waaronder één van beide hoofddocenten, bij de bijeenkomsten aanwezig zijn.

In totaal kunnen vier docenten/supervisor betrokken zijn bij de basiscursus, mits het hierboven beschrevene in acht wordt genomen.

In de opleidingsroute die leidt tot de registratie als cognitief gedragstherapeut VGCT kunnen gastopleiders een beperkte rol spelen in de basiscursus. Zie hiervoor artikel C 2.1.

Inhoud

'Het hanteren van het cognitief gedragstherapeutisch proces'' dient als een rode draad door de basiscursus heen te lopen.

De nadruk moet in de basiscursus liggen op het leren hanteren van meerdere leermodellen.

Daarnaast moet op zijn minst enige aandacht worden besteed aan de behandeling van specifieke klachten en aan het kennismaken met het cognitief gedragstherapeutisch proces.

Verder moeten aan de orde komen: kennis nemen van de geschiedenis van de cognitieve gedragstherapie en kennis maken met aspecten van therapeutische interactie.

Accreditatie

Om te worden geaccrediteerd moet de basiscursus voldoen aan de eisen die hierboven worden gesteld aan het doel, de omvang en andere formele aspecten en inhoud.

Het draaiboek moet de accreditatiecommissie in staat stellen zich een adequaat beeld te vormen van de inhoud van de basiscursus. Bij de uitvoering van de cursus moet men zich aan het draaiboek houden.

Uit het draaiboek moet het volgende duidelijk worden:

- de uitgangspunten, leerdoelen en werkwijze van de cursus;
- motivering van de gekozen opzet;
- de gebruikte literatuur;
- verantwoording en omschrijving van de ingevulde contacturen en huiswerkuren;
- programma per bijeenkomst;
- toetsing en evaluatie.

De accreditatie heeft een geldigheidsduur van 1 jaar na de eerste uitvoering.

Beoordeling

De cursist heeft de basiscursus met goed gevolg doorlopen wanneer aan de volgende, door de docent te controleren voorwaarden is voldaan:

- een aanwezigheidsnorm van 90%.
Dit betekent dat maximaal 10% van de contacttijd verzuimd mag zijn. In dat geval kan worden volstaan met het inhalen van de voor de verzuimde uren opgegeven huiswerkopdrachten.
Wanneer meer dan 10% van de contacttijd, maar minder dan 20% van de contacttijd is verzuimd moeten bovendien extra opdrachten worden uitgevoerd ter compensatie van de gemiste uren.
Wanneer meer dan 20% van de contacttijd is verzuimd moeten de gemiste bijeenkomsten worden ingehaald in een andere basiscursus. Pas na het inhalen mag, wanneer aan de andere voorwaarden is voldaan, een verklaring van geslaagd zijn worden afgegeven.
Gemiste sessies moeten binnen een jaar na het einde van de cursus zijn ingehaald;
- de cursist moet geslaagd zijn voor een schriftelijk toets waarin over relevante aspecten van de tijdens de basiscursus behandelde lesstof wordt getentamineerd;
- de cursist moet door de docent geschikt bevonden zijn voor voortzetting van de opleiding tot cognitief gedragstherapeut. Dit moet gebleken zijn uit inbreng en opstelling tijdens de basiscursus.

Certificaat

Aan het eind van de basiscursus ontvangt iedere geslaagde cursist van de supervisor/ hoofddocent een certificaat met daarop vermeld:

- de naam, plaats, data en het ID-nummer van de PE-accreditatie;
- de naam/namen van de supervisor(en).

Na afloop van de basiscursus stuurt de verantwoordelijke supervisor een lijst met de namen van de geslaagde cursisten naar het VGCT-bureau. Pas na ontvangst van deze lijst is de cursus administratief afgesloten.

D 3.2 Vervolgcurcus

Doel

Doel van een VGct-geaccrediteerde vervolgcurcus is het aanvullen van de noodzakelijke in cursorisch onderwijs te verwerven basiskennis en -vaardigheden welke voor de uitoefening van het vak van cognitief gedragstherapeut nodig zijn.

Aan het eind van de vervolgcurcus wordt de cursist in staat geacht om zelfstandig (en onder supervisie zolang deze nog niet is voltooid) cognitieve gedragstherapieën naar behoren te kunnen uitvoeren.

Omvang en andere formele aspecten

De cognitief gedragstherapeut VGct in opleiding moet minimaal 100 contacturen (300 werkuren) door de VGct geaccrediteerde vervolgcurcus(sen) volgen.

Een vervolgcurcus dient door de VGct nadrukkelijk als vervolgcurcus geaccrediteerd en aangemerkt te zijn (dus niet als nascholingscurcus!).

Bij de verdeling van de uren tussen theorie en praktijk ligt de nadruk op de praktijk. Tot praktijk worden niet alleen rollenspelen gerekend, maar ook andere oefeningen en opdrachten waarbij cursisten theoretische concepten naar praktische situaties moeten vertalen. Daarnaast dienen zowel theoretische als praktische huiswerkopdrachten te worden meegegeven.

Een vervolgcurcus mag bestaan uit maximaal drie relatief los van elkaar staande gedeelten die tezamen 100 contacturen beslaan. In dat geval wordt gesproken van speciële vervolgcurcussen.

De gehele curcus moet worden ontworpen door een door de vereniging erkende supervisor en deze is verantwoordelijk voor de totale inhoud en uitvoering van de curcus. Deze supervisor hoeft niet alle bijeenkomsten aanwezig zijn, wanneer gebruik wordt gemaakt van meerdere supervisors en/of gastopleiders.

Een vervolgcurcus waarbij telkens één docent aanwezig is, bestaat uit maximaal 14 cursisten. Een vervolgcurcus welke door twee supervisors wordt verzorgd mag bestaan uit maximaal 18 cursisten. In dat geval moeten telkens twee supervisors bij de bijeenkomsten aanwezig zijn.

Bij een vervolgcurcus van 100 contacturen mogen in het totaal maximaal 6 docenten (allen supervisor VGct) worden ingezet. De hoofdopleider van deze curcus is eindverantwoordelijk voor de inhoud van de curcus, de coördinatie en afstemming op elkaar van de docenten.

Bij een speciële vervolgcurcus van 50 contacturen mogen ten hoogste 4 docenten (allen supervisor VGct) worden ingezet. De hoofdopleider van deze curcus is eindverantwoordelijk voor de inhoud van de curcus, de coördinatie en afstemming tussen de docenten.

In de opleidingsroute die leidt tot de registratie als cognitief gedragstherapeut VGct kunnen gastopleiders een beperkte rol spelen in de vervolgcurcus. Zie hiervoor artikel C 2.2.

Van elke vervolgcurcus wordt vooraf een draaiboek gemaakt waarin staat aangegeven welke onderwerpen in welke mate en op welke wijze aan de orde komen. Ook vermeldt het draaiboek de te bestuderen literatuur en de andere huiswerkopdrachten die tijdens de curcus worden gegeven. Het draaiboek vermeldt ook wanneer op welke wijze wordt getoetst of aan de doelstelling van de curcus is beantwoord.

Inhoud

Het hanteren van het cognitief gedragstherapeutisch proces dient als rode draad door de cursus heen te lopen. De nadruk moet in de vervolgcursus liggen op het toepassen van effectieve cognitief gedragstherapeutische interventies.

Daarnaast moet op zijn minst enige aandacht worden besteed aan de hantering van een of meerdere leermodellen en aan een verdere kennismaking met het cognitief gedragstherapeutische proces.

Verder moet plaats worden ingeruimd voor aspecten van therapeutische interactie.

Accreditatie

Om te worden geaccrediteerd moet de vervolgcursus voldoen aan de eisen die hierboven worden gesteld aan het doel, de omvang en andere formele aspecten en inhoud. Het draaiboek moet de accreditatiecommissie in staat stellen zich een adequaat beeld te vormen van de inhoud van de vervolgcursus. Bij de uitvoering van de cursus moet men zich aan het draaiboek houden.

Uit het draaiboek moet het volgende duidelijk worden:

- de uitgangspunten, leerdoelen en werkwijze van de cursus;
- motivering van de gekozen opzet;
- de gebruikte literatuur;
- verantwoording en omschrijving van de ingevulde contacturen en huiswerkuren;
- programma per bijeenkomst;
- toetsing en evaluatie.

De accreditatie heeft een geldigheidsduur van 1 jaar na de eerste uitvoering.

Beoordeling

De cursist heeft de vervolgcursus met goed gevolg doorlopen wanneer aan de volgende, door de docent te controleren voorwaarden is voldaan:

- een aanwezigheidsnorm van 90%. Dit betekent dat maximaal 10% van de contacttijd verzuimd mag zijn. In dat geval kan worden volstaan met het inhalen van de voor de verzuimde uren opgegeven huiswerkopdrachten.
Wanneer meer dan 10% van de contacttijd, maar minder dan 20% van de contacttijd is verzuimd moeten bovendien extra opdrachten worden uitgevoerd ter compensatie van de gemiste uren.
Wanneer meer dan 20% van de contacttijd is verzuimd moeten de gemiste bijeenkomsten worden ingehaald in een andere vervolgcursus. Pas na het inhalen mag, wanneer aan de andere voorwaarden is voldaan, een verklaring van geslaagd zijn worden afgegeven. Gemiste sessies moeten binnen een jaar na het einde van de cursus zijn ingehaald;
- de cursist moet geslaagd zijn voor een schriftelijk toets waarin over relevante aspecten van de tijdens de vervolgcursus behandelde lesstof wordt getentamineerd;
- de cursist moet door de docent geschikt bevonden zijn voor voortzetting van de opleiding tot cognitief gedragstherapeut. Dit moet gebleken zijn uit inbreng en opstelling tijdens de vervolgcursus.

Certificaat

Aan het eind van de vervolgcursus ontvangt iedere geslaagde cursist van de supervisor/hoofddocent een certificaat met daarop vermeld:

de naam, plaats, data en het ID-nummer van de PE-accreditatie;

de naam/namen van de supervisor(en).

De verantwoordelijke supervisor houdt de presentie bij in het PE-online accreditatiesysteem.

Zodra de supervisor de presentie invoert, wordt deze bijgeschreven in het PE-dossier van de cognitief gedragstherapeut VGCT in opleiding. De laatste presentie wordt pas ingevoerd als de cursist is geslaagd. Dan worden ook de definitieve punten bijgeschreven in het PE-dossier. Pas na invoeren van de presentie is de cursus administratief afgesloten.

D 3.3 Supervisie

Doel

In de supervisie leert de cognitief gedragstherapeut in opleiding het cognitief gedragstherapeutisch proces in de klinische praktijk toepassen in door hemzelf uitgevoerde cognitief gedragstherapeutische behandelingen. Aan het eind van de supervisieperiode wordt de supervisant in staat geacht om zelfstandig cognitieve gedragstherapieën op verantwoorde wijze te kunnen uitvoeren.

Omvang en andere formele aspecten

- De supervisie moet gevolgd worden bij een door de VGct geregistreerd supervisor;
- de supervisieperiode start met het bepalen van leerdoelen en eindigt met het evalueren van leerdoelen en het supervisieproces;
- supervisie en leertherapie zijn samen 125 sessies. Zie art A 3.1 van het reglement registraties;
- een supervisieperiode bevat minimaal 10 en maximaal 20 sessies supervisie in een frequentie van één keer per week tot ongeveer één keer per drie weken;
- een supervisiesessie bedraagt minimaal 45 minuten contacttijd;
- een supervisiesessie mag in tijdsduur worden verlengd tot een maximum van twee sessies, mits de aaneengesloten contacttijd ten minste twee keer zo lang is als de hierboven genoemde regels voor de individuele of groepssupervisie;
- supervisie mag ook in groepjes van twee of drie supervisanten plaatsvinden. In een groepje van twee bestaat de supervisie uit sessies van minimaal 60 minuten aaneengesloten contacttijd, en in een groepje van drie bestaat dit uit sessies van minimaal 90 minuten aaneengesloten contacttijd;
- de totale supervisie moet bij minimaal twee verschillende supervisors gevolgd worden, uiteraard kunnen het er meer dan twee zijn;
- deze supervisors dienen anderen te zijn dan de leergedragstherapeut;
- met de supervisie kan worden gestart na de eerste 30 uur van de basiscursus;
- maximaal 25 sessies supervisie die gevolgd worden tijdens het verdiepingsdeel van de basiscursus kunnen meetellen in het opleidingstraject tot cognitief gedragstherapeut VGct;
- tijdens de gehele supervisieperiode moeten tenminste 8 patiënt-/cliëntsystemen zijn besproken. Minimaal 200 therapie sessies worden gesuperviseerd. Een echtpaar, gezin of groep telt hierbij als één patiënt/cliënt.

Bij doorlopende groepstherapieën, bijvoorbeeld in een klinische setting of dagbehandeling, geldt dat 10 groepsbijeenkomsten per groep kunnen tellen als één cliëntstelsel. (Nb: bij groepsbehandeling tellen dus niet de individuele cliënten uit de groep als een afzonderlijk cliëntstelsel.)

De ingebrachte patiënten/cliënten moeten in hun totaliteit een betrekkelijk brede schakering vormen in aard van de problematiek en van de toegepaste interventies. Van één onder supervisie uitgevoerde behandeling dient een uitgebreid verslag ter beoordeling aan de registratiecommissie te worden toegestuurd. Dit is het zogenaamde N=1- of N=2-verslag.

Het aantal ingebrachte cliënten in de supervisie zal afhangen van de complexiteit van de problematiek en de leerdoelen van de supervisant. Hiervoor zijn geen vaste richtlijnen te geven. De supervisant overlegt over het aantal in te brengen cliënten met de supervisor.

Contract

De supervisie dient te starten met het opstellen van een contract of leerovereenkomst. Deze dient minimaal de volgende elementen te bevatten:

- Personalialia,
- Opleidingscontext,
- Leerdoelen (aandachtspunten uit het competentieprofiel; SMART omschreven),

- Verwachtingen ten aanzien van de activiteiten van de supervisant: voorbereiding, supervisies, verslaglegging, huiswerk,
- Criteria voor de beoordeling,
- Plichten van de supervisor,
- Rapportage door de supervisor aan de opleiding en/of VGCT,
- Afspraken over tijd en geld,
- Klachtregeling.

Evaluatie

De supervisie dient na 15 sessies (minimaal na 10 en maximaal 20 sessies) geëvalueerd te worden. De supervisor instrueert de supervisant om een supervisie-evaluatieverslag te schrijven conform de richtlijnen hiervoor. De supervisor geeft schriftelijk feedback aan de supervisant met betrekking tot de vorderingen die de supervisant toont in het uitvoeren van gedrags- en cognitieve therapie. Supervisor en supervisant kunnen hierbij gebruik maken van het competentieprofiel cognitieve gedragstherapie VGCT.

Supervisie cyclus en leermiddelen

Supervisanten profiteren meer van supervisie als zij deze voorbereiden middels het opstellen van onderwerpen en vragen. Supervisanten sturen ter voorbereiding hun supervisiesessieverslag op aan de supervisor met vragen voor de volgende sessie en informatie over de te bespreken behandelingen. De supervisor bereidt de supervisie voor door deze informatie te bestuderen en gaat na of de onderwerpen passen bij afgesproken leerdoelen. De supervisant maakt opnames van therapiegesprekken.

Agenda

Bij de start van de sessie stellen supervisor en de supervisant de agenda op in termen van onderwerpen en leerdoelen en een globale tijdsindeling. Supervisor en supervisant gaan samen na welke competenties de supervisant heeft ten aanzien van het onderwerp en welke hij/zij nog niet of niet voldoende heeft en welke nodig zijn om het gestelde doel te bereiken.

Focus op competentie-ontwikkeling

De supervisor stimuleert dat de focus in de supervisie vooral gericht is op de ontwikkeling van de supervisant als competente gedrags- en cognitieve therapeut. De supervisor zorgt in samenwerking met de supervisant voor een afwisseling in de toegepaste methodieken zoals demonstratie/modelling, discussie, monitoring en observaties, geven feedback, feedback oproepen, formuleren (opstellen van theorieën, analyses e.d.), uitleggen, instructies, oefenen met behulp van diverse soorten rollenspel. Door de afwisseling van observaties-reflecties-theorie-plannen-ervaren en doen tijdens en tussen de supervisies ontstaat er een actief en veilig leerklimaat.

Het observeren van de therapeut in actie met behulp van video of audio opnames vormt een belangrijk onderdeel van de supervisie. De supervisor zorgt dat deze tijdens de sessies gebruikt kunnen worden en legt het gebruik van audio of video vast in het contract. Van de supervisor wordt verwacht dat hij/zij dit leermiddel adequaat hanteert. Supervisor en supervisant kunnen hierbij gebruik maken van het cognitieve gedragstherapie competentieprofiel.

Ook het gebruik van rollenspelen helpt de supervisant om de nodige competenties te versterken. De supervisor stimuleert en initieert het gebruik hiervan. Vaak leveren de audio/video opnamen aangrijpingspunten voor rollenspelen op.

Theorieontwikkeling vormt een heel ander belangrijk onderwerp. Het kunnen vertalen van de actuele stand van zaken m.b.t. werkzame procedures, de kennis verkregen in cursorisch onderwijs en informatie uit de database van wetenschappelijk onderzoeken naar het domein van de klinische besluitvorming is geen gemakkelijke oefening maar wel belangrijk. Van de supervisor wordt verwacht dat deze beschikt over de scientist practioner competenties en wetenschappelijke bronnen gebruikt om uit te putten.

Uitwerking en verslaglegging

- De supervisant maakt na iedere sessie een verslag met een samenvatting van de besproken onderwerpen, werkwijze en het geleerde en stuurt dit op naar de supervisor voor de volgende sessie.
- De supervisant maakt op basis van de sessieverslagen supervisie-evaluatieverslagen om de 15 sessies.
- De supervisor is verantwoordelijk voor de goede voortgang van de supervisie en zal het supervisie-evaluatieverslag dat de supervisant na 15 sessies supervisie maakt beoordelen en aftekenen voor akkoord.
- Deze verslagen worden door de cognitief gedragstherapeut in opleiding bewaard en kunnen door de registratie- of accreditatiecommissie desgewenst worden opgevraagd.

In het supervisie-evaluatieverslag moet een aantal formele aspecten van de supervisie worden vermeld:

- aantal bijeenkomsten;
- periode waarin supervisie plaatsvond;
- samenstelling van de supervisiegroep;
- aantal ingebrachte patiënten/cliënten;
- aantal therapie sessies.

alsmede een aantal inhoudelijke aspecten:

- korte beschrijvingen van de ingebrachte problematiek;
- leerervaringen en leerpunten voor de komende periode;
- en een algemene indruk van het beloop van het supervisieproces.

Bewijsstukken

Na afloop van een supervisieperiode stellen supervisor en supervisant een 'Verklaring van gegeven en ontvangen supervisie' op en ondertekenen deze. De supervisor stuurt de verklaring op naar het opleidingssecretariaat van de VGCT.

Het opleidingssecretariaat verwerkt de gegeven en ontvangen supervisie in de PE-dossiers van supervisant en supervisor. De 'Verklaring van gegeven en ontvangen supervisie' wordt door het opleidingssecretariaat aan het PE-dossier toegevoegd en als (digitaal) bewijsstuk bewaard.

N=1

Van supervisoren wordt verwacht dat hij/zij bereid en in staat is om het schrijven van een n=1 verslag adequaat te begeleiden. De supervisor spant zich hiertoe in door samen met of voor de supervisant:

- na te gaan welke casus geschikt is,
- de randvoorwaarden voor een succesvol schrijfproces vast te stellen,
- een tijdsplanning te maken,
- na te gaan wat de actuele richtlijnen zijn voor het schrijven van een n=1 verslag,
- voorbeeldverslagen te verkrijgen,
- zich te verdiepen in actuele visies en beschrijvingen van het cognitieve gedragstherapie-proces,
- zich te verdiepen in actuele wetenschappelijke inzichten voor de diagnostiek en behandeling die nodig zijn voor de te beschrijven behandeling,
- het materiaal van de supervisant te lezen en stimulerende en duidelijke feedback te geven zonder het schrijfwerk over te nemen,
- de supervisant te helpen om zinvol te reflecteren over alle processtappen,
- de weg te wijzen naar de database voor de literatuurvragen,
- zo nodig collegiale hulp te vragen bij twijfels.

Zie voor uitwerking van de regels over N=1 en N=2 verslagen artikel D.3.4.

Ethiek en regelgeving

De supervisor heeft te maken met de volgende wetten en regelgeving: beroepscodes voor de relevante BIG beroepen en BIG registraties, WGBO, besluit zorgverzekeringswet, WMG, WKCZ, WBP.

De supervisor dient zich te houden aan de relevante beroepscodes en (de intenties van) deze wetten. Dit blijkt o.a. uit het tonen van respect voor de persoon van de supervisant en de behandelde cliëntsystemen en de autonomie van de supervisant. Speciale aandacht verdienen de onderwerpen dubbelrollen en supervisorencompetenties.

Dubbelrollen: de supervisor heeft behalve een supervisor-supervisant verhouding ook een andere verhouding met de supervisant. Bijvoorbeeld docent en supervisor, collega en supervisor en zo voorts. Idealiter is de (machts)verhouding in de supervisie eenduidig en zijn er geen andere soorten contact of verhoudingen tussen de supervisor en de supervisant voorafgaand of tijdens de supervisie-perioden. In de opleidingspraktijk blijkt dit ideaal vaak niet haalbaar. De supervisor dient zich bewust te zijn en te handelen conform de ethische principes zoals boven weergegeven. De volgende combinaties zijn niet toegestaan:

- leidinggeven waarbij de ondergeschikte supervisant ook beoordeeld wordt als werknemer en supervisie waarbij de supervisant ook beoordeeld wordt als opleiding
- leertherapie en supervisie

De registratiecommissie kan de registratie als supervisor intrekken indien de supervisor zich niet houdt aan bovengenoemde regels.

Supervisanten kunnen een klacht tegen hun supervisor indienen indien de supervisor zich niet houdt aan de bovengenoemde regels, de registratiecommissie toetst deze klachten. De procedure staat beschreven in artikel 8.7 HHR.

Samenvattend en verder:

Uit bovenstaande valt op te maken dat supervisie een onderscheiden interventie is om cognitieve gedragstherapeuten in opleiding op te leiden tot zelfstandig werkende professionals. De VGCT sluit aan bij de consensus in de beroepsgroepen van psychologische hulpverleners dat een goede voorbereiding voor het uitvoeren van goede supervisie nodig is. Naast de competenties als cognitieve gedragstherapie VGCT dient de supervisor te beschikken over specifieke onderwijskundige competenties op het gebied van VGCT-supervisie. Het volgen van een VGCT erkende supervisorencursus voorziet in deze voorbereiding.

D 3.4 N=1- of N=2-verslag

Het schrijven van een N=1-verslag vormt een proeve van bekwaamheid als onderdeel van de opleiding tot cognitief gedragstherapeut. Het verslag vormt een weergave van een behandeling waarbij gewerkt is volgens de stappen van het cognitief gedragstherapeutisch proces zoals geleerd in de basis cursus. Het gaat om een behandeling, uitgevoerd tijdens het opleidingstraject tot registratie als cognitief gedragstherapeut VGCT en dient onder supervisie van een supervisor VGCT plaats te vinden.

De supervisor VGCT tekent voor akkoord. Zonder handtekening van de supervisor vindt geen beoordeling door de registratiecommissie plaats.

De uitgebreide richtlijnen voor het behandelingsverslag zijn te downloaden van de website, www.vgct.nl.

Formele eisen

In een N=1-verslag doet de cognitief gedragstherapeut in opleiding verslag van een cognitieve gedragstherapie. De therapie moet minimaal twintig zittingen omvatten, waarbij het aantal zittingen nodig voor de taxatie, inclusief analyses, in verhouding moet staan tot het totaal.

In een N=1-verslag moet het gaan om complexe problematiek. De cognitief gedragstherapeut in opleiding past verscheidene modificatieprocedures toe en maakt inzichtelijk dat er sprake is van een therapeutisch proces. Bij voorkeur wordt een afgesloten behandeling beschreven, maar ook een verslag van de eerste twintig zittingen van een therapie is toegestaan, mits het gehele gedragstherapeutische proces aan bod komt.

Voor een N=2 studie gelden soortgelijke eisen. De verhouding tussen het aantal sessies besteed aan diagnostiek en aan behandeling moet ook hier redelijk zijn; hooguit twee sessies diagnostiek en de rest behandeling. De problematiek mag wel 'eenvoudiger' zijn en de behandeling protocollair. Ook in een N=2-verslag moeten de stappen van het gedragstherapeutische proces inzichtelijk zijn. Al is het voor het uitvoeren van het protocol niet nodig om functieanalyses te maken, voor het verslag is dat wel vereist.

In een N=2 studie worden twee afzonderlijk afgesloten behandelingen beschreven van elk minimaal tien zittingen. Bij voorkeur worden twee verschillende klachtgebieden gekozen. Gaan beide behandelingen over hetzelfde klachtgebied, dan moeten de behandelmethoden duidelijk van elkaar verschillen. Het is in dat geval belangrijk dat de cognitief gedragstherapeut in opleiding in de discussie ingaat op de verschillen tussen beide benaderingen.

Ook bij een standaardbehandeling op maat voor die cliënt en dat probleem moet de denkwijze duidelijk te volgen zijn. Vanuit de analyses wordt beargumenteerd waarom een protocol voor de betreffende cliënt geschikt is.

Specifieke vormen van behandeling

In de meeste gevallen kiezen cognitief gedragstherapeuten in opleiding voor de beschrijving van een individuele behandeling. Er kan ook gekozen worden voor specifieke vormen van behandeling, zoals groepsbehandeling, systeemtherapie, kinderen en jeugd of een mediatiebehandeling.

De voorwaarden en richtlijnen worden nader uitgewerkt in de Richtlijnen voor het N=1- of N=2-verslag.

Beoordeling

Het N=1-/N=2-verslag wordt beoordeeld door de subcommissie N=1/N=2 van de registratiecommissie. Het verslag wordt goedgekeurd als de cognitief gedragstherapeut in opleiding voldoende heeft laten blijken het cognitief gedragstherapeutisch proces te kunnen hanteren en de gevolgde stappen te kunnen verantwoorden.

In sommige gevallen kan de eerste lezer de subcommissie om een tweede lezer vragen, die onafhankelijk van de beoordeling van de eerste lezer het verslag bestudeert. De beoordelingen worden in de subcommissievergaderingen besproken.

Mochten er tijdens de beoordeling vragen rijzen dan kan de subcommissie, als zij dat nodig acht, de supervisiesessieverslagen (de verslagen die de cognitief gedragstherapeut in opleiding per supervisie-zitting maakt; dit zijn dus andere verslagen dan de supervisie-evaluatieverslagen) opvragen.

De beoordelingscriteria en procedures worden nader uitgewerkt in de Richtlijnen voor het N=1- en N=2-verslag.

Procedure

De registratiecommissie streeft er naar om binnen vier maanden het verslag te beoordelen en deze beoordeling schriftelijk aan de cognitief gedragstherapeut in opleiding mee te delen. Wanneer dit niet lukt, zal de registratiecommissie de auteur tijdig van de vertraging op de hoogte stellen.

In geval de registratiecommissie om aanvullingen vraagt, heeft de cognitief gedragstherapeut in opleiding drie maanden de tijd om daaraan voldoen. Voor het volledig herschrijven van een N=1- of N=2-verslag krijgt de cognitief gedragstherapeut in opleiding een jaar de tijd.

Bij te late inlevering wordt de aanvulling niet in behandeling genomen en het verslag alsnog afgekeurd.

Indien de cognitief gedragstherapeut in opleiding door omstandigheden niet in staat is aan de deadline te voldoen, kan hij/zij een schriftelijk verzoek tot verlenging indienen. De registratiecommissie kan bij de verlenging extra voorwaarden stellen.

Bezwaar en klachten

Een lid waarvan het N=1 of N=2 verslag is afgekeurd kan bij de registratiecommissie in bezwaar tegen deze beoordeling (art. 8.8 HHR). Een klacht over het handelen van de registratiecommissie en/of een subcommissie van de registratiecommissie kan ingediend worden bij de directeur van de VGCT (artikel 11.1 en 11.3 HHR).

D 3.5 Leergedragstherapie

Juridische aspecten

De leergedragstherapie als vorm van psychotherapie valt onder de regelgeving van de Wet op de Geneeskundige Behandeloovereenkomst.

In de verklaring die aan het eind van de leertherapie wordt afgegeven wordt geen verdere toelichting gegeven op inhoud en beloop van de leergedragstherapie.

Doel

De doelstelling van de leergedragstherapie is het beïnvloeden van facetten in het persoonlijk functioneren van de cognitief gedragstherapeut in opleiding om een optimale beroepsuitoefening te bevorderen.

Een tweede doel is dat de cognitief gedragstherapeut in opleiding middels de leergedragstherapie de rol van patiënt/cliënt tijdens een cognitieve gedragstherapie ervaart.

Omvang en andere formele aspecten

De leergedragstherapie moet worden gevolgd bij een geregistreerd supervisor VGCT en moet onderdeel uitmaken van de opleiding tot cognitief gedragstherapeut VGCT.

Met de leergedragstherapie kan worden gestart zodra er daadwerkelijk contact is met patiënten/cliënten. Het persoonlijk functioneren van de cognitief gedragstherapeut in opleiding voor zover dat relevant is voor diens functioneren als cognitief gedragstherapeut is het onderwerp van de leergedragstherapie. Tijdens leergedragstherapie moeten de regels worden gevolgd van het cognitief gedragstherapeutisch proces. De leergedragstherapeut mag dus, (tenzij de WGBO dit toelaat) geen mededelingen doen over inhoud en beloop van door hem gegeven leergedragstherapieën welke zijn terug te voeren op een specifieke cognitief gedragstherapeut om opleiding.

De leergedragstherapie moet minimaal 25 therapie sessies van elk 45 minuten contacttijd hebben omvat in het geval van een individuele leergedragstherapie. Leergedragstherapie mag ook in groepsverband worden gegeven.

In dat geval geldt wat gebruikelijk is voor groeps gedragstherapie: een omvang van maximaal 8 deelnemers en een zittingsduur van minimaal 1,5 uur per therapie sessie. De leergedragstherapie kan bij meer dan één supervisor gevolgd worden. Supervisie en leertherapie kunnen niet bij dezelfde supervisor gevolgd worden.

Minimaal 25 en maximaal 50 sessies leertherapie kunnen meetellen in de opleiding. Leergedragstherapie en supervisie dienen samen een totaal van 125 sessies te beslaan.

Inhoud

Wellicht meer, of misschien anders dan in andere hulpverlenende beroepen kan in de beroepsuitoefening van de gedragstherapeut een appèl worden gedaan op diens persoonlijkheid. Tijdens de leergedragstherapie onderzoekt de cognitief gedragstherapeut in opleiding aspecten van zijn persoonlijk functioneren welke een optimale uitoefening van het beroep kunnen belemmeren. In het verlengde hiervan zal hij trachten deze aspecten te beïnvloeden.

Verklaring

Aan het eind van de leergedragstherapie ontvangt de cognitief gedragstherapeut in opleiding een verklaring van de leergedragstherapeut.

Leertherapie in een ander referentiekader

Indien een volledige leertherapie in een ander referentiekader is gevolgd als onderdeel van een BIG-opleiding tot klinisch psycholoog of psychotherapeut kan dispensatie worden aangevraagd. Alleen een volledige leertherapie van 50 sessies komt voor dispensatie (van maximaal 40 sessies) in aanmerking.

Als bewijsstukken dienen overlegd te worden:

- Een ingevuld dispensatieverzoek aan de registratiecommissie, voorzien van BIG-nummer;
- Een verklaring van de vereniging waar de leertherapeut is ingeschreven als leertherapeut;
- Een verklaring van de door een specialistische psychotherapievereniging erkende leertherapeut dat een volledige leertherapie in dat referentiekader is voltooid.

De cognitief gedragstherapeut in opleiding zal dan nog minimaal 10 zittingen leergedragstherapie moeten volgen om met name actief kennis te maken met de rol van cliënt tijdens een gedragstherapie.

D 3.6 Nascholingsactiviteiten

Doel

Nascholingsactiviteiten zijn bedoeld om kennis en vaardigheden van cognitief gedragstherapeuten VGct, supervisoren VGct en cognitief gedragstherapeutisch werkers VGct 'up to date' te houden.

Het volgen van nascholing is noodzakelijk voor verlenging van de registratie als cognitief gedragstherapeut VGct, supervisor VGct en cognitief gedragstherapeutisch werker VGct. Sommige door de VGct geaccrediteerde nascholingsactiviteiten kunnen worden gebruikt om aan extra voorwaarden te voldoen die door de registratiecommissie zijn opgelegd, bijvoorbeeld om de termijn te verlengen waarbinnen de registratie als cognitief gedragstherapeut VGct behaald moet worden. Zie hiervoor ook artikel A 2.2 en bijlage 2.1 van het reglement registraties.

Soorten nascholingsactiviteiten

Nascholingsactiviteiten kunnen de vorm hebben van cursussen, workshops, trainingen, wetenschappelijke bijeenkomsten, publicaties en supervisie of leertherapie. Zie voor uitwerking bijlage 2.1 van het reglement registraties.

Inhoud

Er zijn twee soorten nascholing.

Nascholing moet betrekking hebben op:

- 1) onderwerpen uit de cognitieve gedragstherapie of op
- 2) onderwerpen welke aantoonbaar van belang zijn voor de beroepsuitoefening van gedragstherapeuten.

Door deze omschrijving is het mogelijk dat ook opleidingsactiviteiten welke niet worden verzorgd door supervisoren van de Vereniging of activiteiten welke niet vanuit de cognitieve gedragstherapie zelf worden georganiseerd onder bepaalde voorwaarden kunnen gelden als nascholingsactiviteit voor de Vereniging.

Verder dienen nascholingsactiviteiten, om voor erkenning in aanmerking te komen, te voorzien in een verdieping of een uitbreiding van kennis en vaardigheden welke aan de orde zijn geweest in de opleiding tot cognitief gedragstherapeut VGct.

Omvang en andere formele aspecten

Om te kunnen worden geaccrediteerd als nascholingsactiviteit dient zo'n activiteit minimaal de omvang van drie contacturen te hebben, terwijl extra supervisie slechts als nascholingsactiviteit kan meetellen wanneer minstens 10 supervisiebijeenkomsten bij dezelfde supervisor hebben plaatsgevonden.

Accreditatie

Om mee te kunnen tellen in het nascholingstraject voor de herregistratie als cognitief gedragstherapeut VGct, supervisor VGct of cognitief gedragstherapeutisch werker VGct, moet een cursus of activiteit geaccrediteerd zijn door de VGct. De accreditatie dient vooraf te worden aangevraagd. In sommige gevallen is het mogelijk om achteraf accreditatie aan te vragen, bijvoorbeeld voor nascholing gevolgd in het buitenland. Dit kan tot maximaal één jaar na afloop van de activiteit.

Het draaiboek van de nascholingscursus of -activiteit moet de accreditatiecommissie in staat stellen zich een adequaat beeld te vormen van de inhoud van de nascholingscursus of -activiteit. Bij de uitvoering van de cursus of activiteit moet men zich aan het draaiboek houden.

Uit het draaiboek moet het volgende duidelijk worden:

- de uitgangspunten, leerdoelen en werkwijze van de cursus of activiteit;
- motivering van de gekozen opzet;
- de gebruikte literatuur;
- verantwoording en omschrijving van de ingevulde contacturen en huiswerkuren;
- programma per bijeenkomst;
- toetsing en evaluatie.

Accreditatie dient te worden aangevraagd via het PE-online accreditatiesysteem.

De accreditatie heeft een geldigheidsduur van 1 of 3 jaar na de eerste uitvoering.

Certificaat

Aan het eind van de nascholingsactiviteit ontvangt iedere geslaagde deelnemer van de supervisor/(hoofd)docent een certificaat met daarop vermeld:

- de naam, plaats, data en het ID-nummer van de PE-accreditatie;
- de naam/namen van de docenten/supervisor(en).

De verantwoordelijke supervisor/docent houdt de presentie bij in het PE-online accreditatiesysteem. Zodra de supervisor/docent de presentie invoert, wordt deze bijgeschreven in het PE-dossier van de cursist. De laatste presentie wordt pas ingevoerd als de cursist is geslaagd. Dan worden ook de definitieve punten bijgeschreven in het PE-dossier. Pas na invoeren van de presentie is de cursus administratief afgesloten.

D 3.7 Supervisoren- en docentencursussen

Supervisoren cursus VGCT

Doelgroepen:

De doelgroepen van de supervisoren cursus vormen BIG geregistreerde cognitief gedragstherapeuten VGCT die zich willen voorbereiden op het geven van supervisie in het kader van:

- de opleiding tot cognitief gedragstherapeut of cognitief gedragstherapeutisch werker VGCT,
- de opleiding tot GZ-psycholoog,
- de opleiding tot Klinisch Psycholoog, Psychotherapeut of Psychiater.

Omvang cursus

De cursus bestaat uit minimaal 24 uur verdeeld over ten minste 4 dagen. Ongeveer 50% van de tijd dient besteed te worden aan het oefenen van vaardigheden en onderlinge feedback. Supervisie is een complexe activiteit. De 4 daagse cursus vormt een compromis tussen de noodzaak van goede voorbereiding enerzijds en anderzijds haalbaarheid wat tijd en geld betreft. Twee docenten dienen 100% van de tijd aanwezig te zijn. De groep bestaat uit maximaal 12 cursisten.

Doel

De cursus dient de (aanstaande) supervisor voor te bereiden op de taken en rollen van goed supervisorschap. In het concept competentieprofiel supervisor VGCT worden de doelen specifiek omschreven. De docenten kunnen keuzes maken uit de doelenlijst afhankelijk van het ingangsniveau, motivaties en supervisiepraktijken van de deelnemers.

Werkwijze

Effectieve training en voorbereiding bestaat uit een gebalanceerde mix van didactische en experiëntiële elementen. De werkwijze van de cursus vormt een model voor 'goede supervisie'. Hierbij worden ervaring en actie afgewisseld met observatie, reflectie, integratie van theorieën, het plannen van nieuwe ervaringen en acties en het toepassen van het geleerde.

De leerproces kan bijvoorbeeld bestaan uit het reflecteren op eigen ervaringen met het ontvangen van supervisie in het verleden, het verbinden van deze ervaringen met modellen van supervisie uit de literatuur, het plannen van het geven van supervisie, het opnemen (video) en observeren van oefensessies met supervisie, het reflecteren en het geven en ontvangen van feedback hierop, het oefenen met aandachtspunten, het discussiëren met collega's over dilemma's en problemen bij supervisie en het elkaar superviseren over het geven van supervisie.

De docenten kunnen zelf keuzes maken uit diverse handboeken over 'clinical supervision'. De deelnemers ontwikkelen door bestudering van de literatuur kennis van supervisiemodellen, methodieken, ethiek, werkrelatie in supervisie en toepassing van procedures in supervisie. Door uiteenlopende verwerkingsopdrachten en oefeningen worden deze inzichten verdiept en specifieke vaardigheden en attitudes ontwikkeld zoals omschreven in het competentieprofiel. De cursus biedt een leerklimaat waarbij de aanstaande supervisor zich veilig voelt om te experimenteren en tegelijkertijd uitdagingen aan te gaan om de eigen ontwikkeling te versterken.

Onderwerpen

De volgende onderwerpen zijn belangrijk bij de voorbereiding van supervisie:

- supervisiemodellen,
- modellen van de professionele ontwikkeling van therapeuten,
- onderwijskundige aspecten opleiden van volwassenen in beroepsonderwijs,
- positie van supervisie in opleidingstrajecten,
- randvoorwaarden voor supervisie,
- contractfase waaronder leerdoelen bepalen,
- methodieken in supervisie,
- hanteren werkrelatie,
- toetsen en beoordelen in supervisie,
- juridische aspecten, beroepsethische kwesties,

- culturele diversiteit,
- evaluatie en afronding van supervisie,
- supervisie en N=1 begeleiding,
- supervisie en de VGCT, verslaglegging,
- supervisie en wetenschap: gebruiken van werkzaam gebleken procedures, opbouw en ontwikkeling van theorie, gebruiken van up to date inzichten uit de experimentele psychopathologie.

Docenten

De rol van de docenten is enerzijds die van expert en anderzijds die van begeleider/coach van het leerproces van de aanstaande supervisors. Van de docent wordt verwacht dat hij/zij overzichten kan presenteren van de actuele stand van de wetenschap ten aanzien van supervisie en dat hij de onderwezen methodieken voldoende goed beheerst. Hij/zij kan tonen wat hij/zij onderwijst. De docent kan groepsdiscussie stimuleren en hanteren.

Door de inzet van twee docenten kunnen de cursisten zich spiegelen aan verschillende modellen, de groep kan intensiever oefenen.

Draaiboek

Bij de accreditatieaanvraag sturen de docenten het draaiboek naar de accreditatiecommissie. Het draaiboek beschrijft de filosofie, de keuzes van de docenten en de argumentaties voor de gemaakte keuzes, de doelgroep (en ingangsniveau van de cursisten) en de context van de supervisoropleiding. De volgende onderdelen dienen specifiek en concreet beschreven te worden:

- Leerdoelen per onderdeel van de cursus;
- Werkvorm, waarom, hoe en wat, tijdsbesteding (uitwerken per uur);
- Wat verwachten de docenten van de deelnemers?
- Welke hulpmiddelen zetten de docenten in?
- Welke literatuur wordt bestudeerd?
- Welke opdrachten krijgen de deelnemers?
- Hoe wordt getoetst en geëvalueerd?

In principe geldt een 100% aanwezigheidsverplichting met de mogelijkheid passende vervangende opdrachten uit te laten voeren. Bij meer dan 20% afwezigheid kan geen certificaat van voldoende deelname worden verstrekt.

Afronding

De docenten verklaren na de cursus dat de deelnemer de geformuleerde competenties voor goed supervisorschap heeft verworven.

Kwaliteitsbeleid

Van de docenten wordt verwacht dat zij bereid zijn om mee te werken aan het kwaliteitsbeleid van de VGCT door bijvoorbeeld bijeenkomsten met collega-opleiders bij te wonen.

Accreditatieprocedure

De docenten vragen 3 maanden voorafgaand aan de cursus accreditatie aan via PE-online. Via PE voegen zij het draaiboek conform bovenstaande richtlijnen toe. De accreditatiecommissie toetst het draaiboek aan de hand van bovenstaande punten. Via PE ontvangt de aanbieder van de cursus een oordeel van de accreditatiecommissie. De aanbieder kan in bezwaar tegen het negatieve oordeel van de accreditatiecommissie (art. 9.6 HHR). Na bezwaar kan de aanbieder in beroep tegen het negatieve besluit bij het College van Beroep (art. 9.7 HHR).

E Registratie- en accreditatiecommissie

De registratie- en accreditatiecommissie zijn zelfstandige commissies met als taak het uitvoeren van het reglement inzake accreditatie en/of registratie.

E 1 Samenstelling

De accreditatie- en registratiecommissie streven er naar een afspiegeling te zijn van de belangrijkste geledingen en stromingen binnen de Vereniging. De samenstelling, voordracht, benoeming en termijnen worden geregeld in hoofdstuk 8 en 9 van het huishoudelijk reglement.

E 2 Procedures

E 2.1 Ten aanzien van aanvragen voor registratie of herregistratie

Aanvragen voor een registratie of herregistratie moeten door betrokkenen schriftelijk worden ingediend bij de registratiecommissie via het bureau door de daarvoor bestemde formulieren of via PE-online. Formulieren staan op de website van de VGCT. Zodra een aanvraag is binnengekomen, krijgt de aanvrager van de registratiecommissie een bericht van ontvangst. De registratiecommissie handelt aanvragen in principe binnen drie maanden af. Wanneer wordt voorzien dat deze termijn wordt overschreden, ontvangt de aanvrager hiervan bericht, waarbij tevens een nieuwe termijn van afhandeling wordt genoemd.

De registratiecommissie toetst de aanvraag aan de punten genoemd in artikel 1.7 HHR en geeft een advies aan het bestuur, dit advies wordt aan de aanvrager meegedeeld. Het bestuur neemt een besluit over het wel of niet verlenen van de registratie of herregistratie (art. 1.5 HHR). Indien positief is beslist over een registratie- of herregistratieaanvraag wordt hiervan melding gemaakt op het ledennet van de website. De bij de registratie behorende kwalificaties gaan in nadat door het bestuur aan de betrokkene schriftelijk bericht is verstuurd dat de betreffende aanvraag is goedgekeurd.

Indien de registratiecommissie een negatief advies heeft gegeven kan de betrokkene hiertegen bezwaar maken, de procedure staat beschreven in artikel 8.8 HHR.

E 2.2 Ten aanzien van erkenning van cursussen en andere opleidingsactiviteiten

Aanvragen voor accreditatie van cursussen, workshops en trainingen dienen via PE-online bij de accreditatiecommissie te worden ingediend door de verantwoordelijke docent. Aanvragen moeten zijn vergezeld van een draaiboek of programma, een literatuurlijst en een toelichting, zoals vermeld in deel D van dit reglement. Aanvragen worden pas in behandeling genomen nadat de administratiekosten voor erkenning door de aanvrager zijn voldaan.

Zodra een aanvraag voor accreditatie is binnengekomen, krijgt de aanvrager bericht van ontvangst. De accreditatiecommissie handelt aanvragen in principe binnen drie maanden af. Wanneer wordt voorzien dat deze termijn wordt overschreden, ontvangt de aanvrager hiervan bericht, waarbij tevens een nieuwe termijn van afhandeling wordt genoemd. Nadat door de accreditatiecommissie positief is beslist over een aanvraag voor erkenning van een opleidingsactiviteit, wordt hiervan melding gemaakt op de website. Accreditatie voor een cursus is slechts eenmalig, als de cursus nog een keer gehouden wordt moet opnieuw accreditatie aangevraagd worden. Voor nascholingscursussen kan ook voor 1 jaar of 3 jaar accreditatie aangevraagd worden. Voor iedere accreditatieaanvraag moeten administratiekosten worden betaald, de tarieven staan vermeld op de website.

Om tijdig te kunnen worden beoordeeld moet de accreditatieaanvraag voor een cursus, workshop of training minimaal drie maanden voor de aanvangsdatum bij de accreditatiecommissie, via PE-online zijn ingediend. Iedere erkende cursus, workshop of training krijgt een uniek, door het PE-onlinesysteem gegenereerd identificatienummer.

Geslaagde deelnemers ontvangen een door de verantwoordelijke docent ondertekende verklaring waarop dit nummer staat vermeld. Als er geen toets is ontvangt de deelnemer een bewijs van

deelname. Na afloop zorgt de verantwoordelijke docent er voor dat de geslaagden- of deelnemerslijst wordt toegevoegd aan de cursus in PE-online.

Bij basiscursussen stuurt de verantwoordelijke docent de geslaagdenlijst op naar het secretariaat. Via de website van de VGCT is het cursusaanbod van PE-online in te zien. Hier wordt aangegeven voor welke cursussen, workshops en trainingen de accreditatie bij de VGCT in behandeling, goedgekeurd of afgekeurd is.

E 2.3 Ten aanzien van het visiteren van opleidingen, opleiders en leden

De accreditatiecommissie is bevoegd opleidingen en opleiders te visiteren ten einde na te gaan of aan de gestelde kwaliteitseisen voor de opleiding is voldaan.

De registratiecommissie is bevoegd supervisors en supervisiesessies te visiteren, indien er een klacht over de bejegening in een afhankelijkheidsrelatie (art. 8.7 HHR) of een melding (artikel 11.3 HHR) jegens de supervisor is ingediend. Leertherapie sessies mogen niet gevisiteerd worden.

De registratiecommissie en de accreditatiecommissie volgen in het geval van visitatie de volgende procedure:

- betrokkenen (supervisor; cursist; supervisant) worden minimaal twee weken voorafgaande aan de visitatie schriftelijk op de hoogte gesteld van het voornemen tot visitatie. In dit schrijven wordt tevens de aanleiding voor de visitatie vermeld;
- binnen vier weken na afronding van de visitatie worden betrokkenen schriftelijk op de hoogte gesteld van de voorlopige bevindingen

Na visitatie door de registratiecommissie geeft de registratiecommissie een advies aan het bestuur, als bedoeld in artikel 8.7 HHR. Tegen dit advies kan de supervisor of de supervisant in bezwaar bij de registratiecommissie (art. 8.7 lid 9 HHR). Na de bezwaartermijn neemt het bestuur een besluit conform het advies, tegen dit besluit kan de supervisor in beroep bij het College van Beroep (art. 8.7 lid 11 HHR).

Na visitatie van een opleidingsactiviteit (niet zijnde supervisie of leertherapie) door de accreditatiecommissie kan de accreditatiecommissie de volgende maatregelen nemen:

Waarschuwing

Aan de supervisor en/of verantwoordelijke docent en/of betrokken cursist(en) wordt meegedeeld wat in het betreffende opleidingsonderdeel ontbreekt of niet in orde is, of aan welke gedragstherapeutische kennis en/of vaardigheden het de cursist ontbreekt. Waarschuwingen worden opgetekend in het dossier van de betrokkene(n) en kunnen worden meegewogen bij mogelijke beslissingen omtrent onregelmatigheden of onvolkomenheden in de toekomst.

Extra verplichtingen

Aan supervisor en/of verantwoordelijke docent en/of betrokken cursist(en) wordt(en) (een) extra verplichting(en) opgelegd ten einde de tijdens visitatie vastgestelde tekortkomingen te compenseren. Extra verplichtingen kunnen bestaan uit extra te volgen of te verzorgen cursus en/of uit een extra toets van kennis en vaardigheden.

E 2.4 Ten aanzien van het afleggen van verantwoording

Bij iedere wijziging van dit reglement of het reglement registraties wordt een zodanige overgangsregeling aangegeven dat leden voldoende in staat zijn tijdig hun opleidingsroute bij te stellen zonder daarvoor onredelijke kosten te hoeven maken of onredelijke extra inspanningen te hoeven leveren.